

ЗэрифэшьушаашэурагъэкІокІыщт

Бжыхъэ дээ дэшыгьюу къэблагъэрэм изэхэшэн Адыгеим зэрэшылыкүатэрэм, федеральнэ гупчэм пшъэрьльхэу кыгъеуцугъехэр гъецкэлгъэнхэмкэ шэгъэн флахэм үкі 2021-рэ ильсүүм игъэтхэ дээ дэшыгью зэререкіокыгъэм изэфэхысыжхэм заштигушыгъэхэ зэхэсигью тигъуасэ Мыекуапэ щыкүагъ.

Видеозэхыныгъэ шыкім тетэу ре-
клюкыгъэ тофхъабзэм хэлэжьагъэх ми-
нистерствэхэм, къулыкъухэм, муници-
пальнэ гээпсыкіэ зилэ къялэ үкі район
администрациихэм ялъикохэр, дээ ко-
мисариатым икулыкъушаахэр, нэмүкі-
хэри.

Гээтэх дэшыгью изэфэхысыжхэм үкі бжыхъэмкэ пшъэрьльхэм къатегу-
щыагъ АР-м идээ комиссариат ишаащу
Александэр Аверинир. Аш къызэриуагъэ-
мкэ, 2021-рэ ильсүүм зэхашгээ гэйт-
хэ дээ дэшыгью кыгъебгъэзэжхэм, аныбжыкыгъ кулыкъу ахынэу зытэфэрэ
нэбгырэ 2700-м ехуу чыпілэ комиссари-
атхэм къялъагъэх, ахэм ашыщу ныб-
жыкі 550-рэ фэдизир дээ къулыкъум
ашагъ, ашкэл республикэм пшъэрьльеу
кыгъебгъэзэжхэм пъэцкагъэх хууье.
Къулыкъум куагъэхэм ашыщу нэбгырэ
70-м фэдизим дээ-учетнэ сэнхьят зэ-
рагъэгьотыгъ, нэбгырэ 20-мэ ашпээрэ
гээсэнгъэ ял. Джащ федэу дээ комиссар
шыхьаэм къыхигъэшгэхэм ашыщ гээ-
тхэ дээ дэшыгью кулыкъур зыхынэу
куагъэхэм япроцент 95-м ехуурэмэ
ухумэнным үкі дээ кулыкъум алъен-
къохэблэпэл шэнгэхэхэр республикэм
гээсэнгъэм иучрежденихэу итхэм
ашыщхэм щызэрагъэгьотыгъ.

Ныбжыкіхэм япроцент 68,3-м япса-
унгъэ изытет тэрээзэу алъитагъ, про-
центи 9 фэдизим япсаунгъэ изытет
шапхъэхэм адимыштэу кыгъебгъэшгъ.

Дээ кулыкъум гъатхэм ашагъэхэм
ашыщ нэбгырэ 4-мэ къарагъэгээжэхгъигъ.
Аш ляпсэу фэхүгъяа ныбжыкіхэм
япсаунгъэ изытет чыпілэ комиссариат-
хэм икъоу зэрашамыуплэкүгъяа ары.
Узэу къахагъэшгэхэр: эндокриннэ
системэр – 1, къышю узыр – 1, къупш-
хэ зэрт системэр – 1, нервэ зэхэтыр – 1.
Аш федэ гумэкыгъохэр тапэкіх
къемыхъунхэм, къэблэгъэрэ дэшыгью
шапхъэхэм атетэу регъеклюкыгъэним
фэгъээгъэ кулыкъу пстэуми анаа
тырагъэтийн зэрэфаар А. Авериним хи-
гъенэфыкыгъ.

Гээтэх дээ дэшыгью блэкігъэм
изэфэхысыжхэм къизэрагъэгэуагъэм-
кэ, дээ кулыкъум клонэу щыт нэбгырэ
190-мэ повесткэхэр аратынхэ алъекы-
гъяа. Аш даклоу ныбжыкі 91-мэ башла-
гъяа алъеххуу.

Нэужым А. Аверинир бжыхъэ дээ
дэшыгью епхыгъяа агъенэфэрэ пшъе-
рьльхэм къаахынгъ.

— 2021-рэ ильсүүм Юныгъом и 29-м
ехуулэу кулыкъур зыхынэу къызы-
тефэрэ нэбгырэ 2500-м фэдизэу бжыхъэм
къызэджэштхэм ашыщу нэбгырэ 339-мэ
джыри макъэ арагъяа алъекыгъяа,
— къеуатэ комиссар шыхьаэм. —
Мыгъэрэ бжыхъэ дээ дэшыгью унашьюу
шыкім Адыгеим щыщ ныбжыкі 500
фэдизим кулыкъур ахыншт, хабэз
зэрхүгъяа, ахэр чыпілэ зэфэшхъафхэм
ашштх.

Джащ федэу респуб-
ликэм идээ комиссар
шыхьаэм псаунгъяа къе-
хумэгъэнхэмкэ имини-
стрэ зыифигъэзагъ ныб-
жыкізэу даштишхэм зэ-
рифэшьушаашу коронави-
русым икъыхгъэшынкэ
ишикігъэ медицинэ
уплэкүнхэр игъом үкі
икъоу арагъекүнхэр.

Александэр Аверинир
къызыщуцугъэхэм ашыщ
дээ-патриотическе пуну-
гъяа республикэм зэр-
шылъяа гъяа итэрэр. Мы
льэнхыкъом Адыгеим и
Лышихъэу Къумпыл Му-
рат ляшэу ынаа зэрэ-
тыригъэтэрэ зэхэс-
гъом щыхагъэунэфыкыгъ.
Ныбжыкі армейцэ
3965-рэ мы уахьтэм рес-
публиком шыхьаа. Ахэр
зыххээрэ шьольыр отде-
ленииу – 1, муниципаль-
нэу – 9 үкі отряди

140-рэтийн. Мы ильсүүм «Юнариим»
исатырхэм нэбгырэ 175-рэ хагъэхъяа. А
пчыагъяа макъяа дээ комиссарын ыльы-
тагъ үкі мы льэнхыкъомкэ тофыр нахь
агъэльэшынэу зафигъэзагъ.

Хабэз зэрхүгъяа, дээ-патриотическе
тофхъабзэу «Къулыкъу зыхыщым
имааф» зыфиорэр хагъэунэфыкы. Мы
бжыхъэ а мафэр чьэпьюгъум и 21-м
хагъэунэфыкынэу тыраубытагъ. Корона-
вирусым пэуцужыре санитар амалхэр
къыдихалытэхээ тофхъабзэр ragъ-
клюкышт.

Дээ дэшыгью кампаниер Адыгеим
сидигъуу зэрифэшьушаашу зэрэшьизэх-
шэрэр республикэм комиссариатым ишаащу
къыгуа. Хабэз зэрхүгъяа, мы ильсүүм
ибжыхъэ дээ дэшыгью шапхъэхэм
адиштэу зэрэрагъяа икъытшым, пшъе-
рьльеу къаагъяа зытэфхэзэхэр шооки имылэу
зэрэгэцкэлштхэр къигъэтхыгъ.

АР-м гъэсэнгъэмэрэ шэнгэйнэхэмкэ,
псаунгъяа къэххумэгъэнхэмкэ, хэгэгү
клоц тофхэмкэ иминистрствэхэм, нэ-
мүкі структурхэм ялъикохэр нэужым
гүшүэ зэрэтигъэхэм республикэм идээ
комиссариат тоф зэрэдашшэрэр, аш
шыуагъяа къытээр үкі тапэкілэ пшъе-
рьльеу зытэфхэзэхэр къатегу-
щыагъяа.

ІЭШҮҮНЭ Сусан.

Сурэтийр хъарзынэшым щыщ,
А. Гусевым тигъиагъ.

Комиссием изэхэсигъо тофыгъоу къыщаа- гъэхэр

Адыгэ Республикаем ош-дэм-
ши тхъамыкагъохэр къмыгъэ-
хууцгъэнхэмкэ үкі ахэм къыз-
дахыхъэрэр дэгээзэжыгъээн-
хэмкэ, машом зыцыхъумэ-
гъэнхэмкэ икомиссие изэхэсигъо
республикэм и Правительствэ
зычэт унэм тигъуасэ Ѣыкүагъ.
Адыгэим и Лышихъэу Къумпыл
Мурат пшъэрьль къы-
зэрэфишигъэм тетэу
Адыгэ Республикаем и Премье-
министрэу Геннадий Митрофа-
новым зэхэсигъор зэрицаагъ.

Видеоконференце шыкім тетэу
когъэ зэхэсигъом хэлэжьагъэх АР-м и
Премьер-министрэ игуадзэу Наталья
Широковар, АР-м иминистрхэм я Ка-
бинет хэтхэр, хэбзэххумэко къулыкъу-
хэм, Урысөм и МЧС Адыгэ Республи-
ликэмкэ и Гъэорышилэпэ шыхьаа, му-
ниципальнэ образованиехэм япащхэр.

Зэхэсигъом хэлэжьагъэх ЖКХ-м
ипсэуялэхэр 2021 – 2022-рэ ильсэхм
ябжыхъэ-кымэфэ лъэхъан зэрэфхэзэ-
хэм, псыххохэм тхъамыкагъохэр къа-
щымыхъунхэм, ош-дэмшилэ тофхэмкэ
комиссием дээж оперативнэ штаб Ѣы-
зэхэшэгъэним япхыгъэ тофыгъохэм үкі
нэмүкіхэм атгүүшигъяа.

Апэрэ тофхъомкэ къэгүүшигъяа АР-м
псэольшынхэмкэ, транспортыхэм, ЖК-
хэмкэ үкі гыгү хызметхэмкэ иминистрэу
Валерий Картамышевыр, ПАО-у «Россе-
ти Кубань» икъутамэу «Адыгэ электри-
ческэ сетьхэр» зыфиорэр ишаащу Рустам
Магдеевыр, АО-у «Газпром газораспре-
деление Майкоп» зыфиорэр инженерль-
нэ директорэу Игорь Сырчиныр.

Зэхэсигъом зэрэшхагъэунэфыкыгъэм-
кэ, бжыхъэ-кымэфэ лъэхъан зэрэфхэзэ-
хэм, нэужым котель—
нэ 257-р, газрыклоц километрэ мини-
шыр, псыгыылы 160-р, фэтэрыбэу зэхэт
унэ 1993-р үкі нэмүкі псэуялэхэр
фагъэххазырьгъэх. Чъэпьюгъум и 15-м
нэс муниципалитет пстэуми гъэфэбэгъу
лъэхъаным зэрэфхэзэхэрхэм паспор-
тхэр къаахынхэ фае.

Машом зыкъимыштэним епхыгъяа
тофыгъохэм зэхэсигъом ѩаагэлжьагъяа.
Урысөм и МЧС Адыгэ Республикаемкэ
и Гъэорышилэпэ шыхьаа ишаащу Станис-
лав Илющенкэм къызэриуагъэмкэ, мы
ильсүүм техногеннэ нэшанэ зил тхъа-
мыкігъэ 360-р, чыопс тхъамыкігъэ
243-р республикэм къыщыхъу.

(Икъеух я 2-рэ нэклуб. ит).

Комиссием изэхэсигъо Іофыгъоу къыша Іэтыгъэхэр

(Икъех).

Гъэрекорэм егъэшагъэмэ, ар процент 39-кэ нахь мак!. Гъогогу 13-рэ машом лэжээкүлэхэм закыншиштагъе агъенэфыгъ.

Адыгэ Республикаем мэзхэмкэ и Гъэлорышланлэ ишацэу Былымыхъа Рэшидэ зажэсигъом къызэрэшиштагъэмкэ, машом мэзхэм закыншиштэнэм мыгъэ сомэ миллион 14-м ихуу пэлдэгъэхъагъ. Аш нэмикеу сомэ миллиони 3 Урысые Федерации и Правительствэ илэпчэлэгэна фонди къыхагъэхъигъ. Машом зыкимыштэнэмкэ шапхъэхэр зэраукъуагъэм фэшл инспекторхэм сомэ мин 600 фэдэз хүре тазырхэр атыральхъагъэхъ. Мыгъэ мэзхэм машо къаклэндээ агъенэфыгъэ.

Республикэм и Премьер-ми-

нистрэ машор зыпкъ къикынхэрэм административнэ пшъэдэкъяжъе арагъэхъырэр агъэлэшын зэрэфаер хигъеунэфыгъигъ.

Адыгэ Республикаем и Премьер-министрэ туризмэмкэ псуялэхэу Мьеңкөпэ районим щагъэпсхэрэм ягуу къышыгъ. Зыгъэпсэфыпэу «Лэгъонакъе» тапэкэ зызэрэргэйхэд шомбгүйтэм епхигъеу мэшшэгъюсээ, цыфхэм якъэгъэнэжъын тегъэпсхыгъагъе подразделение мыш щызэхашаурагъэхъагъ. Тэхүүтэмийсээ районимкэ поселкэу Яблоновскэми мэшшэгъюсээ депо щагъэпсынэу рахъхуу.

Нэужум комиссием хэтхэр 2021-рэ ильэсийн изыгъэпсхыгъо лэхъан цыфхэм афесакыгъэнхэмкэ юфуу ашлагъэм къитегу-

щылагъяхъ. Урысыем и МЧС Адыгэ Республикаемкэ и Гъэлорышланлэ шхъялаа ишацэу Станислав Илющенкэм къызизхъягъэм щегъэжъяжъеу тхъамыкъэгъуипш псыхъохэм къащыхъуу, ахэм нэбгырэ 11 ахэкодагь. Муниципальне образованиехэм япашхэм пшъэрэль афашыгъы мэлдээхъынэу. Ошэдэммыш юфхэмкэ комиссием дэж оперативнэ штаб щызэхшэгъэнэмкэ Урысыем и МЧС Адыгэ Республикаемкэ и Гъэлорышланлэ шхъялаа къебареу къытыгъеми зэхэсигъом хэлэжъагъэхэр едэгүүхъ.

Адыгэ Республикаем и
Лышхъэ ипресс-къулыкъу

Мэфэкъым идэхагъэ хэхъо

Адыгэ шуушэм и Мафэ фэгъэхъыгъэ мэфэкъ зэхахъэр Адыгэ Республикаем и Къэралыгъо филармоние щыкъуагъ.

Ильэси 10 хууль эдигэ шуушэм и Мафэ тэгъэмэфыкъ. Адыгэ Республикаэр загъэпсигъэр ильэс 30 зэрэхъурэм түпэгъокъызэ, адыгэ шуушэм и Мафэ хэдгъеунэфыкъигъ.

Пчыхъэзэхахъэр зезицагъэхэх артистхэу Долэ Миланэрэ Къонэ Мыхамэтрэ зэфэхъысихъэр ашыгъэхээ, къэралыгъо гъэпсхыкъ илэу Адыгэ Республикаэр псуэз, тимэфэкъхэм япчагъэ зэрэхъуагъэр къалагъ. Адыгабзэмрэ тхыбзэмрэ я Мафэ, Ильэсикъ мэфэкъ, Хэкужым къэзэгъээжъыгъэм и Мафэ, адыгэ буракъым и Мафэ, адыгэ шуушэм и Мафэ, нэмикхэри къахэхъуагъэхъ.

Адыгэ Республикаем и Къэралыгъо академическе къешхокло ансамблэу «Налмэсэм» адыгэ шуушэм и Мафэ фэгъэхъыгъэ пчыхъэзэхахъэр къизэуихъигъ.

Мэфэкъ зэхахъэм хэлэжъагъэх ансамблэхэу «Ислъамыер», «Мыеңкъуапэ инэфильхэхэр», «Ащэмэзир», «Ошутенэр», «Зэрдахэр», «Абрекхэр». Лъэпкъ къашхохэр къашыгъэх, адыгэ ордхэр къалагъэх.

Дунээ фестиваль-зэнхэхокъум илауреату Хурэнэ Азэ адыгэ шыгъэжъынчыгъ. Адыгэ Республикаем, Къэрэшэ-Щэрджэсүм язаслуженнэ артистэу Лыбызыу Аслын пшынэмкэ ордышхохэм таригъэдэлгүй.

Республикэм и Къэралыгъо ордэйло-къешхокло ансамблэу «Ислъамыем» нарт Шэбатныкъо фэгъэхъыгъэ ордэйр къыуагъ.

Дунаим щызэлъашэрэ сурэтыш-модельерэу Стлашъ Юрэ имэфэкъ адыгэ шуушэм и Мафэ тифэу хигъеунэфыкъигъ. Искусствэм бэз гъэнэфэгъ щырилэйшлэгъэмкэ цыфхэм адэгүүшүйрэ Стлашъ Юрэ пчыхъэзэхахъэм хэлэжъагъ. Юбилирэ ильэс 90-рэ зэрэхъуагъэм фэшл фэгүшүүагъэх. Псаунигъэ пытэ илэнэу, илэшлэгъэмкэ нахьын бэрэ тигъэгүүшонэу зэхахъэм щыфалагъ.

«Налмэсэр», нэмикхэри къешхокло купхэр пчыхъэзэхахъэм зыхэлжъэхэм, адыгэ шуушэм идэхагъэ къагъэлэгъуагъ, та-

гъэгүүшүүагъ. Адыгэ шуушэр адыгэ лъэпкъим къызэрэхэгъигъэр, Кавказ ильэпхэхэм зэршатагъэр, дунаим щашлэ зэрэхъуагъэр зэхахъэр зезицагъэхэм къалагъ, шуушэм фэгъэхъыгъэ усэмэ къяджагъэх.

Лъэпкъ Илэпласэхэу Цурмыт Рузанэ, Боджэкъо Бэлэ, Мыеңкъолэ къэралыгъо технологическе университетын икулэу театрим имодэ пыльхэм ялофшагъэхэр мэфэкъ зэхахъэм къызагъэлэгъуагъ. Адыгэ шуушэм идэхагъэ, лъэпкъ шуушэр зэрэзепхъащтын яхылгэгъэ къэгъэлэгъонын уегъэгъуаз, уегъэгүүшо.

Пчыхъэзэхахъэм урысхэр, адыгэхэр, къэзэкхэр, къэндзалхэр, нэмикхэри лъэпкъхэр зэфишагъэх. Кавказ ильэпхэхэм къяклюу зэрхээрэ адыгэ шуушэм идэхагъэ тапэкхэ зэрэхъащтын тицыхъэ тельеу къыкъэлъыкъошт мэфэкъхэм зафэтэгъэхъазыры.

Адыгэ шуушэм и Мафэ Правительствэм, Парламентын якулукъушлэхэр, культурэм, гъэсэнгъэм, спортын ялофы-шлэхэр, илэкыб къэралыгъохэм къарыкъыжыгъэхэ тильэпкъэгъуухэр, Республике общественнаа движение «Адыгэ Хасэм» хэтхэр, ныбжыкъэхэр бэ хуухэу хэлэжъагъэх.

Адыгэ Республикаем лъэпкъ

юфхэмкэ, илэкыб къэралхэм ашыгъсэурэ тильэпкъэгъуухэм адирялэ зэпхыныгъэхэмкэ ыкчи къэбар жууцэй иамалхэмкэ и Комитет итхаматэу Шхъэлэхъо Аскэр иеплэгъэхэм къащыхъи-гъэшыгъ мэфэкъим лэлжжэх, унагъохэм язэфыщыгъэхэр зэригъэпхэхэрээр. Ны-тихэм ясабийхэр ягъусэхэу мэфэкъим хэлжжэх, адыгэ шуушэр зэзыхъэхэрэм япчагъэ хэлшыгъ-къуу хэхъуагъ. Шуушэр щыгъын къодыгу алтытэрэп. Лъэпкъ шуушэм цыфхэр илэе, щыгъын гэхэгъасэ.

Къэралыгъо гъэпсхыкъ илэу Адыгэир зэрэпсэурэм ишүүагъэ-кэ титарихъ, шэн-хабзэхэр нахьышлуу зэтэгъашлэх, тинеущ-рэ мафэ нахьышлуу зэрэхъуаштим тицыхъэ тельеу къыкъэлъыкъошт мэфэкъхэм зафэтэгъэхъазыры.

Адыгэ шуушэм и Мафэ Правительствэм, Парламентын якулукъушлэхэр, культурэм, гъэсэнгъэм, спортын ялофы-шлэхэр, илэкыб къэралыгъохэм къарыкъыжыгъэхэ тильэпкъэгъуухэр, Республике общественнаа движение «Адыгэ Хасэм» хэтхэр, ныбжыкъэхэр бэ хуухэу хэлэжъагъэх.

САХЫДЭКЬО Нурбий.

Адыгэ Республикаем и Лышхъэ и Указ

Культурэмрэ искусствэмрэ альэныкъокъэ гъэхъэгъэшхохэр зэриэхэм фэшл медалэу «Адыгэим и Щытхъузехъ» зыфиорэр Адыгэ Республикаем сэнхъяат гъэсэнгъэмкэ икъэралыгъо бюджет организацие «Искусствэхэмкэ Адыгэ Республика колледжэу У. Х. Тхъабысымэм ыцэ зыхырэм» фэгъэшшэгъэнэу.

Адыгэ Республикаем и Лышхъэ зуумпил Мурат къ. Мыеңкъуапэ, Ионыгъом и 29-рэ, 2021-рэ ильэс N 133

Адыгэ Республикаем и Лышхъэ и Указ

Адыгэ Республикаем ишитхъуцэхэр афэгъэшшэгъэнхэм ехыллагъ

Культурэмрэ искусствэмрэ альэныкъокъэ гъэхъагъэхэр зэриэхэм фэшл Адыгэ Республикаем ишитхъуцэу «Адыгэ Республикаем искусствэхэмкэ изаслуженнэ юфышлэхъ» зыфиорэр Анзорыкъ Долэт Чесик ыкъом – культурэмкэ къэралыгъо бюджет учреждение «Оперэмэ балетынрэкэ Пермскэ къэралыгъо академическе театруу П. И. Чайковскэ ыцэ зыхырэм» игернальнэ директор фэгъэшшэгъэнэу;

щытхъуцэу «Адыгэ Республикаем культурамкэ изаслуженнэ юфыш» зыфиорэр афэгъэшшэгъэнэу:

Гутэ Саидэ Рэмэзан ыпхъум – Адыгэ Республикаем сэнхъяат гъэсэнгъэмкэ икъэралыгъо бюджет учреждение «Искусствэхэмкэ Адыгэ Республика колледжэу У. Х. Тхъабысымэм ыцэ зыхырэм» икъэлэгъаджэ, отделение «Фортепианэмкэ» иконцертмейстер;

Джумаев Алый Петр ыкъом – культурэмкэ муниципальне учреждение «Культурэмкэ Хъабээ районим и Унэу Хъопсэрыкъо Назир ыцэ зыхырэм» къашхохэмкэ ыкчи хорхэмкэ исектор ишацэ.

Маркитанто Маргарита Виктор ыпхъум – Адыгэ Республикаем сэнхъяат гъэсэнгъэмкэ икъэралыгъо бюджет учреждение «Искусствэхэмкэ Адыгэ Республика колледжэу У. Х. Тхъабысымэм ыцэ зыхырэм» икъэлэгъаджэ, отделение «Фортепианэмкэ» иконцертмейстер;

Шестакова Елена Вячеслав ыпхъум – Адыгэ Республикаем сэнхъяат гъэсэнгъэмкэ икъэралыгъо бюджет учреждение «Искусствэхэмкэ Адыгэ Республика колледжэу У. Х. Тхъабысымэм ыцэ зыхырэм» иотделение «Народнэ оркестрэм илэм-псымхэмкэ» икъэлэгъаджэ.

Журналистикэм ылъэныкъокъэ гъэхъагъэхэр зэриэхэм фэшл щытхъуцэу «Адыгэ Республикаем изаслуженнэ журналист» зыфиорэр афэгъэшшэгъэнэу:

Браукъо Вячеслав Хъамзэт ыкъом – Къэралыгъо телерадиокомпание «Адыгэим» радиокъэтынхэмкэ икъулыкъу ишеф-рэдактор;

Гъукъэл Сусанэ Эверест ыпхъум – Къэралыгъо телерадиокомпание «Адыгэим» испециальне корреспондент;

Зиньковский Юрий Василий ыкъом – Къэралыгъо телерадиокомпание «Адыгэим» ителеопратор;

Никанов Александр Василий ыкъом – Къэралыгъо телерадиокомпание «Адыгэим» ителеопратор;

Тыгъужъ Сансыт Шамсудинэ ыпхъум – Къэралыгъо телерадиокомпание «Адыгэим» радиокъэтынхэмкэ икъулыкъу илэкыб къэралыгъохэм афэгъэхъыгъэ къэтынхэр зэхэзьшэрэм иотдел ишацэ.

Адыгэ Республикаем и Лышхъэ зуумпил Мурат къ. Мыеңкъуапэ, Ионыгъом и 29-рэ, 2021-рэ ильэс N 133

Депутатхэм апай

Адыгэ Республикаем и Къэралыгъо Совет – Хасэм и 2-рэ зажэсигъо 2021-рэ ильэсийн чээпүогъум и 1-м Ѣицэйт.

Зажэсигъом зыщаэлэштхэр мыш фэдээ юфыгъохэр ары: Урысые Федерации исенатор иполномочиехэр Адыгэ Республикаем и Къэралыгъо Совет – Хасэм илъыкло фэгъээгъэнэйр; Адыгэ Республикаем и Къэралыгъо Совет – Хасэм илъыклохэу Къыблэ-Урысые Парламент Ассоциацием Ѣицэштхэр.

Адыгэ Республикаем и Къэралыгъо Совет – Хасэм изэхэсигъо сыхыатыр 10-м рагъэжъэшт.

Адыгэ Республикаем и Къэралыгъо Совет – Хасэм и Тхъаматэу Владимир НАРОЖНЫЙ

Республикээр ыльэ зэрэтеуцуагъэр

Майкопъ. Общій видъ базарной площи.

The map shows the administrative divisions of Krasnodar Krai, including districts like Novovorlichkovskaya, Novo-Titarevskaya, Novomyskostovskaya, Dinskaya, Vasiliyevskiy, Kalininogradskiy, Pashkovskiy, Oktiabrskiy, Ilyskiy, Novodmitrievskiy, Stavropol'skaya, Saratovskaya, Gor'kiy, and Shabanovskoye. It also highlights the Adygea Autonomous Okrug (АО Адыгейская) in the southern part of the krai. A scale bar indicates a distance of 0 to 40 km, and a coordinate grid shows 39°E longitude and 45°N latitude.

тъэкыгъасть.

1989-рэ ильэсүм зэхащэжбыгъ тъэ общестьвеннэ движениеу «Адыгэ Хасэми», нэмькі общестьвеннэ-политикэ партиехэми, движениехэми, интеллигенциеми ялтыклохэм Адыгэ автоном хэкур краим къыхэштыжыгъэнэм, Урысые Федерациим хэхъэрэ республикэм нэсэу ащ истатус къэлтэтигъэнэм къыдырагъештэгъасть. Адыгейим ыцлэкі СССР-м инароднэ депутатэу щытыгъэ Мэщбэшэ Исхъакъ СССР-м и Апшъэрэ Совет исессие зичэзыу зэхэсигыоу 1989-рэ ильэсүм хэппльягъэх. КИICC-м ихэку комитет иапэрэ секретарэу А. А. Джарымэм мы Іофыгъомкэ доклад шъхьаээр къышыгъ. Нэбгырэ 39-рэ ащ къышыгущыасть. Сессиим къэух шъхьаэу фэххувьгъэр РСФСР-м хэхъэрэ Адыгэ Советскэ Социалистическэ Республике Ѣылэ зэрэххувьгъэмкэ макъэ къызэршагъэтугъэр ары.

Ашкіэ зишүагъэ къэкүягъэр краим игубернаторштыгъэу Кондратенко Николай Игнат ыкъомрэ Адыгэ автоном хэкум ипэшагъэу, Адыгэ Республикэм иапэрэ Президентэу Джарымэ

Аслъан Алый ыкъомрэ мы юфым эклонлакъеу фырялагъэр ары. Народнэ депутатхэм якрай, яхэку Советхэм я Президиумхэм зэхэсигъюу 1991-рэ ильэсими мэлыльфэгъум и 2-м зэдьряла-гъэм народнэ депутатхэм я Краснодар край Совет итхъаматэ кыышцогъаг «Адыгеймкэ статусыкъэр гушуягъоу зэрэштыр, ушетыгъэ къинхэр зэпзызыгъэ льэпкъыр кызэтенэжын зэрильэкъыгъэм адигэхэм ямызакъоу, льэпкъ пстэури зэрэрыгушкорэр». Урысие Федерацием исубъектыкэ иапэрэ пащэу Джарымэ Аслъянрэ Краснодар краим игубернаторэу Николай Кондратенкэмрэ а зэхэсигъом зэдьрагъаштэу мыш фэдэ гуцылехэр кыщаолгъаг: «Ты-зэхэкъыжьеэ тыкъыззэхэнэ».

Адыгэ ССР-м икъэралыгъо суворенитет ехъылгээ Декларациер 1991-рэ ильсэым мэkyуогъум и 28-м аштагъ. А ильсэым бэдзэогъум и 3-м Указэү «Адыгэ автоном хэкур РСФСР-м хэхъэрэ Советскэ Социалистический Адыгэ Республике зэрэхьжырэм ехъылгагь» зыфиорэм Президентэу Борис Ельциныр кіэтхэжьыгъ. Аш кыкілэтьылорэ лъэбэкьюу хүн фэягъэр Адыгэ ССР-м и Апшъэрэ Советэу депутати 100 зыхэхъаштам изэхэ

ныкъо адыгэхэм къатефэним
кіэдэуныр ары. Къеօгъэн фаे
ащ мафэ къэс зэхэсыгъохэр
зэрэзэхищэштыгъэр. 1991-рэ
ильэсым чъэпьоғъум и 9-м
«Комитет-40-м» итхамэтэгъухэу
А. Н. Абрэджыр, А. Т. Кіэращэр
Дж. Хь. Мэкулэр, Р. А. Хъуа-
жъыр хадзыгъэх. Адыгэ лъэп-
къым изэфэс изэхэшэн кіэшакъо
фэхъугъаъэри а комитетыр ары.
Ащ хэлэжъэнэу лыкло 600-м
ехъу хадзыгъар.

1991-рэ ильээсүм чьэптийгум и 19-м Ѣынээгээ зэфээсүм А. Н. Абреджийн доклад шъяаээр къышшишыг. Нэгтын 22-рэ урысхэри ахэм зэрахэтхэу, аш къыштугушыг шаардаж

кыбылгын ушылган бэх.
Народнэ депутатхэм яхэку
Совет изимычээсүү я VII-рэ
сессиене 1991-рэ ильясым чьэ
пьюгъум и 25-м шылдагъэм Ады
гэ Рэспубликэм ипарламент
ичынгэлэхэм азынчынхор алтыгэхэм

гэ Республикаэм щыгсэүхэрэ льэпкъхэм аbzэхэм яхынгарь» зыфилохэрэр аштагъэх, республикэм игерб, игимн, ибыракъ къыхахыгъэх, 1995-рэ ильясым игъэтхалэ Адыгэ Республикаэм и Конституции аштагъ

Адыгэ автоном хэхүм республикэ статус илэ зыхьбуу гээ нэүж ильэс 30-у тешлагээм дэгъюу кынгээльтэйгүй адыгэхэр альтеуцожынхэмкээ 1990-рэ ильзсым чьэптигум и 5-м тэрээзүү зэрэзжигтэйгээхэр. 2022-рэ ильзсым Адыгейим ия 100-рэ ильзес республикэми, Урысыи ми игъэкитоныгээ аышизэдагээмэ-фактынч тагтуул.

Кээлгээн фае 1989-рэ иль-
сүм зэхажжыгыгэ общественнэ
движениеу «Адыгэ Хасэр»
льяпкъ йоххэми, общественнэ
щылакъэми чанэу зэрахэлжье-
гъэр. Мы общественнэ движе-
нием шүшлэгъэу фэплэгъу
хүшт:

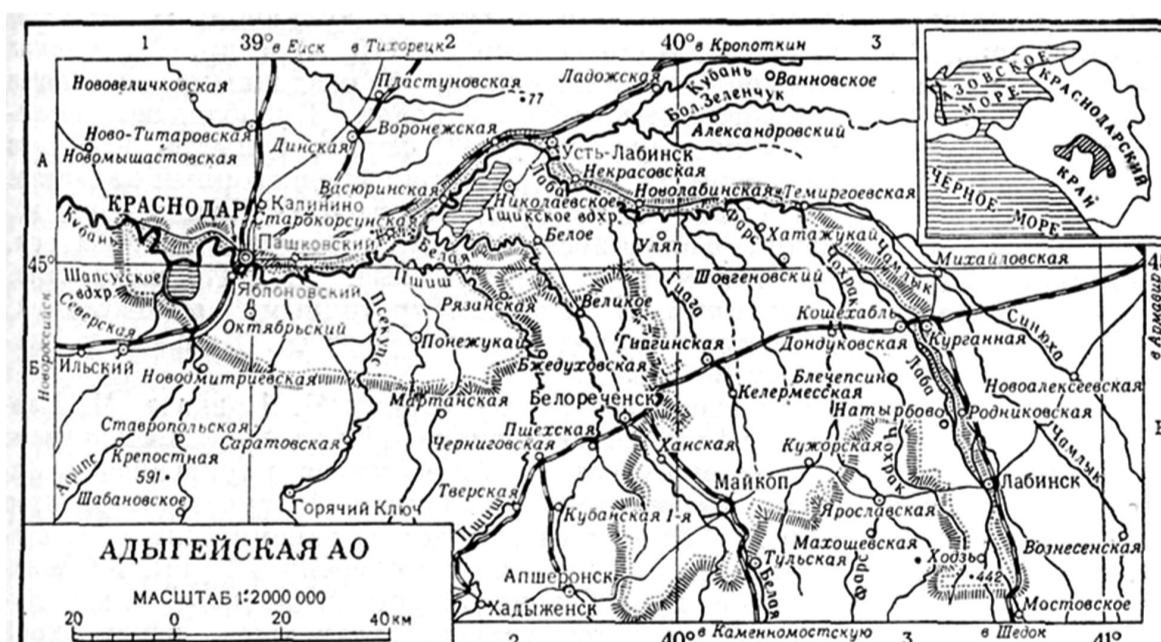
3 эзэшга вэхэр;
2) Адыгэ Республикам и Къералыгъо быракъ зэрштагъэр;
3) Адыгеир Краснодар краим хэгъэхбажыгъэнэм ехынгэлтээ референдумыр федеральнэ къулыкъухэм зызэхашкэлэ, адыгэхэр аш зэрэхэмлэжьэцхэмкэ

унашъо зераштагъэр.
Къэлгъэн фае Урысыем
ишъольтырыкъэ ылъэ тауцонымкъэ
Адыгэ Республикаем иапэрэ
Президентэу Джарымэ Асьяни,
Адыгейим ипарламент иапэрэ
зэлгүзэклэгъу хэтыгъэхэми бэ^з
зераштагъэр.

Урысые Федерацием и Президентэу Владимир Путиным 2017-рэ ильэсэям чьэпэыгүум и 16-м ышыгъэ Указын диштэй Адыгэ автоном хэхүм июбилей ихэгъяунэфыкын джыдэдэм тиремспубликэ зыфегъяхвазыры. Адыгейим ия 100-рэ ильзэс игъэмэфэйкынкэ комитетэу зэхаша гъэм ипащэу Урысые Федерации и Правительствэ ивице—премьерэу Виталий Мутко ал энэхүү

Урысыем и Президент и Указ щигъэнэфэгъэ пшъэрьльхэр игъом гъэцкэлгъэнхэм республикэм илацхэм тагэки аклуачэ зэрэрахылгэштэм тицыхэ тель. Научнэ организациехэмрэ апшъэрэ еджаплэхэмрэ непэ научнэ конференциехэм зафагъэхъазыры, урысые, республикэ фестивальхэр, нэмийк! тохтуяа бзэхэр зэхажэнхэу рахъухэ.

АЦУМЫІЖЬ Казбек.
Тарихъ шіэнныгъэхэмкіә док-
тор.

1990-рэ ильэсүм чьэптийгүйм и 5-м народнэ депутатхэм я Адыгэ хэку Совет изимычээзыү сессиөу Мыеекуааг щыктуагтэм Адыгэ автоном хэкум икъэралыгъо-правовой статус къэлэтывъенным епхыгъэ юфыгъом щыхэппльягъэх. КПСС-м ихэку комитет иапэрэ секретарэу А. А. Джарымэм мы юфыгъомкіэ доклад шхъяаэр кыышыгъ. Нэбгырэ 39-рэ аш кыышыгущыай. Сессиөм күзүх шхъяаэу фэхъутгъэр РСФСР-м хэхээрэ Адыгэ Советскэ Социалистическе Республике ёшиг зэрэххүгъэмкэ

пүлике ёшың зорхуу замкىз
макъэ кызыэрещагъягуу ары.

Ашкэ зиштуагъэ көклюагъэр
краима игубернаторщыгъеу Кон-
дратенко Николай Игнат ыкъом-
ре Адыгэ автоном хэкум ип-
ещагъяэу, Адыгэ Республикаем
излара Президенттау Джарымза

щэн ары. РСФСР-м и Апшъэрэ Совет хэдзыхэмкіэ Гупчэ комиссием адыгэхэр зэхэубытагьэу зыщыпсэүхэрэ чыплэхэм хэдзэклэ нахь маклэ зыхэхэхэрэй койхэр ашызэхащэнхэу Изын ритыгъагэми, РСФСР-м изаконэу хэдзыхэм яхылгатъэм диштэу хэдзыхэм зэхэцгэхэнхэ фае зыльтайтэштыгъэ зэштигъэкъокло klyuchikэхэр кыкъокъын гъэх. Аш фэдэу зызыклохэклэ, япчагээ зэрэмаклэм кыихэклэу адыгэхэм депутат чыплэ 22 — 23-рэ нылэп къатефэштыгъэр.

Адыгэхэм яңаучын-техническэ, ятвортческэ интеллигенцие 1991-рэ ильясым чъэптиогъум и 2-мэ зэхищэгэе общественэ дүниенеу ыүжкэ «Комитет-40-КЭ» зэджагъэхэм а лъэхъанам пшъэрыльяу зыфигъэуцужкыгъагъэр парлентим ишчлэхэм сан

Ямэфэкікіэ шүхъафтын хъугъэ

Мы мазэм и 24-м Адыгэкаалэ загъэпсыгъэр ильэс 52-рэ хъугъэ. Мэфэкім ехъулэу шүхъафтын шыхъаїхэм ашыщ апэрэ модельнэ тхыльеджаплэу мыш кыышызэуахыгъэр.

Ар Гупчэ тхыльеджаплэу лъэпкэ проекттэу «Культура» зыфиорэм къыдыхэлъытэгъэ зэнэкъою модельнэ тхыльеджаплэхэр кыышызэуахыгъэнхэм тегъэпсыхъэгэе чыплэхэм азыфагу щызэхашаагъэм теклонигъэ кыышыдээзыхыгъэм щагъэпсыгъ.

Тхыльеджаплэм икъызызэухын фэгъэхыгъэ мэфэкім хэлжкагъэх Адыгэкаалэ ипащэу Лыхесэ Махмуд, АР-м культурэмкэ иминистрэ иапэрэ гуадзэу Ольга Гавшинар, Адыгэкаалэ инароднэ депутаттэх я Совет итхаматэу Тішьу Аскэр, АР-м культурэмкэ и Министерствэ, АР-м и Лъэпкэ тхыльеджаплэм ипроектнэ офис ялъыклохэр, муниципальнэ псэулэм идепутаттэхэр, общественнэ организациехэм ыкли гъесэнгъэм иучреждениехэм ялъыклохэр, АР-м итхыльеджаплэхэм япащхэм ашыщхэр, нэмийкхэр.

Чэхъаплэм щыгъэпсыгъэ экранымкэ цыифхэм закынтифигъэзагъ УФ-м культурэмкэ иминистрэ игуадзэу Ольга Яриловам.

«Тхыльеджаплэм изэтегъэпсыхъан зэхъокыныгъэхэр фэхъуягъэ ыкли сицихъэ тель еджакло къаклохэрэм яззахаш ахэр зэрэфхуяштхэм. Лъэпкэ проекттэу «Культурэм» ипхырышын лъытэгъэклюатэ ыкли мы ильэсэм ыклэ нэс Урысыем лъэхъаным диштэрэ тхыльеджаплэ 600-м еху джыри къиуцошт. Адыгейим ильэс къэс къэгъэльэгъон дэгъухэр илэх. Культурэм ыльянкыокэ цыифхэм яшыиеныхъэ мэхъанакэ зинэ щыхъуягъэ ыкли теплъякэ зэрэтигъэ унабэ шьольырим къиуцагъ, модельнэ тхыльеджаплэхэм къякулэхэрэм япчагъэ процент 55-кэ хэхъуагъ. Тигуапэ мы проекттэу цыифхэм агу екльгъэ зэрэштийр», — кыыуагъ Ольга Яриловам.

Лъэпкэ проектхэм ыкли программхэм яшыуагъэкэ тхыльеджаплэм лъэхъанэм диштэрэ щыиеныхъакэ зэригъотыгъэр Адыгэкаалэ ипащэу Лыхесэ Махмуд къыхигъэшыгъ.

Мультимедийнэ ыкли макъэр къэзытире псэуальхэмкэ ар

зэтегъэпсыхъагъ, аужырэ технологиехэр щыгъэфедагъэх. Тхыльым зэрэшдэжэштхэм имызакью шхъадж сэнаушыгъэу хэлъым мыш зыщиригъэштхэм бгун ылъэклюшт.

«Сицихъэ тель тхыльеджэплаклэм нахь цыифхэм якызэреришлэштим, ягъэсэнгъэ

гъэхэм къеклолагъэхэм уасэ афаашын альэкыгъ.

Лъэпкэ культурэм и Гупчэ ияшнэрэ кват тет тхыльеджаплэр. Ныбжь зэфэшхъаф зи

иэхэм атегъэпсыхъагъэу фэофашлэхэр арагъэгъотынэм фэшыгъ,

непэрэ мафэм изэхъокыныгъэхэр кыышыдэлъытагъэх.

зэрэшхагъэхъоштим ыкли культурнэ-егъэджэн тохфэр зэрэшызэшхъашиштхэм ямызакью, язэш тырагъеунэу къэклоштых. Ямышыкэу гъэпсыгъэ мыш фэдэ чыплээр къэлэцы-къуухэм аштогъэшлэгъонищт. Ахааньеу сигуапэу къыхэзгъэшы сшоигъу цифре зэхъокыныгъэхэр зэрэлтийгъэклюатэхэрэр. Лъэпкэ проекттэу «Культурэм» къыхиуягъэ модельнэ тхыльеджаплэхэм ягъэпсын ылъэнинкъокэ теклонигъэ кыдээзыхыгъэ къэлэцыкыу тхыльеджаплэмии мыш фэдэ зэхъокыныгъэхэр къежэх», — кыыуагъ Лыхесэ Махмудэ.

Тхыльеджаплэм изэхъокыны

іэмэ-псымэхэу чагъэуцуагъэхэм ар къаушыхъаты: къэбарытэ киоск, электрон трибунер, тофхъабзэхэу щызэхашхэрэр занкіеу къэтыгъэнхэм тегъэспсыхъагъэхэр. Чыплэхэу тхыльым узшджэн плъэкыщтхэр, зэдэгүшлэгъухэр зыщизэхэпшэштхэр, фильмхэм узщяплышьущтхэр, шахмат узщешлэшьущтхэр кыышыдэлъытагъэх.

Къеклолагъэхэм анахъэу ашлогъэшлэгъоныгъэхэм ашыщих тхыльыжъхэр, «къэгүштээрэ тхыльхэр», тифлофлешплеэрхэр, нэфирэ лупэр, виртуальнэ джэгуклэхэм ашагъэфедэрэ танджыр.

Къеклолагъэхэм джащ фэдэу арагъэльэгъуль Лъэпкэ электрон тхыльеджаплэм къэбархэм узрашытыхъушиштыйр. Электрон каталогим игъэпсын зэрэлты-къялатэрэмрэ электрон еджакло билетхэр зэрэзэргэгъотыгъэмрэ джащ фэдэу къалотагъ, искусствахэмкэ Къэлэцыкыу еджаплэм разьблэгъагъэхи, аш изалэу Урысыем исид фэдэрэ творческе площадкэ щыхъурэр занкіеу къарагъэлэгъун зыщалэцыштим фагъэнэосаъх. Аш тегъэпсыхъэгъэ йэмэ-псымэхэр тхыльеджаплэр гъэлжэхъэнэйн пае къафатуушигъэ мылкумкэ зэрагъэгъотыгъэх. Кузбасс и Губернаторскэ камернэ хор илофшэгъуль лъэхъанэ икъызызэуухын зэрэкыуагъэм хъаклэхэр мыш щырагъэпльыгъэх.

Тхыльеджаплэм бэшлагъэу къаклоу, тхыльеджэнир зикласэу пенсием щыс Шумэн Мэлайчэт къызэриуагъэмкэ, ыльгэтуу гъэлжэхъэнэйн пае къафатуушигъэ мылкумкэ зэрагъэгъотыгъэх.

«Сирэзэныгъэ гүшигъэхэр афсэгэвэзэх мыш фэдэ тхыльеджаплэм зэтегъэпсыхъагъэ къэралыгъо ыкли іэкъыб литератураклэ чэлъэу тиэ зышыгъэхэм. Сэ тхыльхэр сикласэх ыкли сиғу къео аужырэ уахътэм нахь маклэу цыифхэр еджакхэ зэрэхуягъэр. Сэгүгэ тиньбжыкэхэм тхыльеджэплаклэм уасэ фашынышь нахыбэрэ мыш къакло хъунхэу. Сыкышьоджэ нахыбэрэ шьуеджэнэу, тхыльеджаплэм шьусабыйхэр, шьуипхөрэлтф— къорэльхэр къыдашыщэхээ шьукъэкционэу, ахэр яцыкъулем къышиублагъэу тхыльыр шу альэгъую шьуплунхэу», — кыыуагъ Мэлайчэт.

Искусствэм ицЫифхэр

АПЭРЭ МИНИСТРЭ АГЬЭЛТЬАПІЭ

Адыгэ Республика́м культу́рэмкі́э иапэрэ министрэу Хъанэхъу Адам кызыыхъугъэр ильес 75-рэ зэрэхъурэм фэгъэхъыгъэ зэхахъэр Мыекуапэ щыкыагь.

афэш! Хъанэхъу Адам
Ioфыбэ ыгъэцэklагъ.

Щыләнгъэм бэгъашэ щымыхъугъэми, Хъанхэй Адам Йоштэгъэшко кынгъэнагь. Ащыцэ Адыгейим и Къэралыгъо Камернэ музыкальэ театрэ ехъы. Аужырэ ильэсхэм Мые-къуапэ дэт унэу эзышыпсэ-ущтыгъэм мыжъобгъу кынышыфызэ/уахыгъ.

Театрэм икъэ- гъэльэгъон

Камернэ музыкальнэ театрэу А. Хъанэхүм ыцэ зыхырэм хъаклэр пчыхъэшхъашхэм зэрэргацблэгъагьэм ехыллэгъя спектаклэр Къоклы-

клохэм, орэдьлохэм, фэшъ-
хяфхэм къашых. Ахэр бэ
зэрэхъухэрэм къэгъэльэгъоныр
къеъбай.

Зиусхъаным ироль къэзышы-
ре Александр Степановы-
шъэбаба́гу хэлтымкэ узынэпещэ.
Пышашъэм и псэльыхъо шхъан-
тъупчъэмкэ унэм къехъэ, уна-
гъом зыригъэлтэйнэу фаегоп.
Шулыгъум зэльиштэгъэ пыша-
шъэр псэльыхъом иорэдхэм
ядэүүзе гупшысэу ышыхэрер-
ята рионхэу зэгъэхъазыры...

Артистхэм якъашъохэмкіе, орэдхэмкіе узыгэпащэ. Ягу-шынхар дэгээчүү захасных

Хъанэхъу Адам классикэм кыххэхыгъэхэ произведенияхэр, пъесчэкъригу рихынштигъэх, пълзэпкъ фольклорым мэхъэн ин ритынштигъ. Музыкальнэ театрэм

КъоқыпІэм щыпсәухэрэ лъэпкъхэм яискусствекіэ Къералыгъо музейм и Темыр-Кавказ къутамә ипащәу, Урысыем, Адыгейм, Ингушетиим культурэмкіэ язаслуженә һоғышшәу Шъяуапцәкъо Аминэтрә Адыгэ Республиком и Къералыгъо Камернэ музыкальнэ театрәу Хъанәхъу Адам ыңці зыхырэм ихудожественнә пащәу, Урысыем, Адыгэ Республиком искусство вәхэмкіэ язаслуженә һоғышшәхшоу, искусствоведениемкіэ кандидатәу Супейманов Юнысре зәхахъэм кіещакло фәхъугъех. Музейм ылоғышшәу Цай Сайдә плыхъяззәхахъэр зәришагъ.

Музейм щыреклокыгъэ йофтхъабзэм Адыгэ Республикаем культуруэмкіэ иминистрэ игудзэу, Адыгэ Республикаем иза-служенне журналистэу Кушъу Светланэ, Камернэ музыкальнэ театрэм ихудожественнэ пащэу Сулейманов Юныс къыыцьгу-шычлэх.

— Культурэм цыфхэр нахь куо щыгъэльзөгъэнхэм фэшл Шъэуапцэкъо Аминэт сыригъусэү зэлуклэгчур зэхэтлагь, — кыныуауль Сулейманов Юныс.
— Культурэмрэ искуствэмрэ ныбжь зэфэшхьяф зицэхэр,.. льэпкхэр зэфащэх. Хъанхэхъ Адам интернационалистэү щытыгь. Музыкальнэ искуствэмзиушъомбгъуным илахьышу

хишыыхаагь.
Республикэм и Къэралыгъо симфоническэ оркестрэ, оркестрэу «Русская удалыр», ансамблэу «Ошьутенэр», Камер-нэ музыкальнэ театрэр, нэмыхи-хэри зэхэшгэйэнхэм, ордыло-къэшьокю ансамблэу «Исламыер» пытэу ыльтэе тэуцоным

A black and white photograph capturing a conductor in the middle of a performance. The conductor, a man with glasses and a dark suit, stands on the left side of the frame, facing right. He holds a baton in his right hand and an open book or score in his left. Behind him, a group of musicians, primarily violinists, are seated at music stands, playing their instruments. The background features a wall adorned with several framed artworks, including a prominent large-scale tapestry and a painting of a landscape. A microphone stand is visible on the far left, suggesting a recorded or broadcast performance.

Пээм щыпсэухэрэ лъэпкъхэм
искусствэхэмкээ я Къэралыгьо
музеуу Мыекъуапэ дэтым
клишигэлэлэдээ.

Италием ишэн-хабзэхэм яхылгээ зэхахьэр зэрэклүүгээр режиссерэу Виктор Серебрянскэм театрэм щигэуулж. Зиусхыаным ылхыу унагъо ихьнамын фэшл посэльтихъо дэгүү кыифигьбы шлоигьбу. Арэү щытми, пшьашьэр ятэ едэйурэл, шьэфэу музыкантым loklэ. Музыкантыр баеп, тхамыкхэхэм аашыг. Пшьашьэм ылъэгүрэр, зэхихырэр кыыдилтытэхээзэ, шүүгээгүй изабзэм гүйл фокус.

шульэгъу къабзэм гукіэ фэкю.
Артистхэу Александр Степановын, Наталья Амельченкэм, Александр Мальцевым роль шъхъаэхэр къашыых. Шъхъэгъусэ зэфэрхүгъэхэм къафэгушлохэрэм ярольхэр къешьуа-

ахэр къыдильтытэхээзэ илофшлэн
льеъгъэкlyатэ.

Республикэм культурэмкээ и
Министерствэ иотдел ипащэу
Хянэхьу Адам Йоф дээзыш!эгээ
Шэуджэн Бэлэ, А. Хянэхьум
ышнахыхъэу, шэнэгээлжъэу
Хянэхьу Руслын, аш ишхъэ-
гъусэу Аминэт, Хянэгэу Адам
ишхъэгъусэу Асыят, культурэм
Йоф щызыш!эхэрээр, искусствэм
пыльхэр, нэмэгдхэрэи пчыхъэ-
захахъэм хэлжэньгаа.

Камернэ музыкальнэ театрэм иоркестрэ идирижерэү, Адыгэ Республиктэ изаслуженнэ артистэү Аркадий Хуснияровы музыкантхэм ялацшээр орэдышьохэр агъэжкынчыгъэх. А. Ханнэхьум илахьылхэр зэхэнцаклохэм, артистхэм лъяшшэ афэрэззэх «тушнч-үргэлжсүү» араалжынг

«Ньэнсэу» араложынъ.
ЕМТЬИЛЪ Нурый-

ХЪУРМЭ Хъусен

Цыиф гъашэр хъазаб закI

(Поэмэ щыш пычыгъохэр)

1

Зэу къышыхъухеу,
Зэу клюсэжъхеу,
Ясэпацэу
Къапызыгъехэм,
Фыртыншхом
Жъоку устхор
Аригъэпхъеу,
Шъхаджэ-псаджэу
Къырифэкъыштгъэх.
Ащ етланэ
Зы бын лужью
Зызыгъоу
Езгъэжъяа
Жъогъо сапэр,
Плыреу жъэрэ
Лэгүтушхом
Зырилхъанкэу
Ильэс минхэм
Зигъэпонкыкэ
Мэшю жъокум
Ыбгынэжъыти,
Пэхъэ лужьур
Къешлекъыгъэу.
Плыкъожъынэу
Ригъэжъэжъыштгъ...
Джар ишыкэу
Гъэ миллионхэм,
Зы іашкэшхоу
Жъогъо сапэм
Хэшькыгъэ
Щыпэ чыгур
Ижъи дэдекіэ
Щылэ хъугъэ.
Ащ етланэ
Охътэ клюрим,
Ишыкэгъэ пстэур зэкіэ,
Дэхэ дэдэу
Къыришлекъыштгъ.
Ащ ишуагъекіэ
Псыххуи, хышхуи,
Тенджэз кууи,
Къеклэрэ пстэоу
Непэ тльэгъури,
Мэклэ-маклэу
Щылэ хууцтгъэ.
Дунэякіэр
Къеклэраклэштгъ.

Джар ишыкэу
Ижъирэ чыгум,
Игъорыгъоу
Охътэ клюхъэм
Щызэфэшхуу
Зэкіэ хъугъэ.
Ащ ылжым
Зы поэ закъуи
Щымыхъьеу,
Гъэ миллиардхэр
Зэлъыкъуагъэх.
Ащ фэдизым
Дунаишхо
Хъалэмэтэу
Щылэ хъугъэр,
Зэризакъом
Езэшыгъэ,
Гъэшлэ фэжкум
Ижъот макъэ
Зэхихынны
Джы клюхопсщтгъ.
Ау сидигъи
Ипкъыхъагъэр
Щылэнгъэм
Изехъяклоу
Идунае къытехъаштим
Пстэумэ апэу
Хилъэгъонэу
Зыфэягъэр
Зэмюокыкэ
Гуфэбагъ...
Ащ клюхекіэу
Чыр зиплаплэу
Зыгъэллаплэу
Зыухъумэштим
Ар фэблагъ.
Ыккі ашкэ
Цыххэ фишэу,

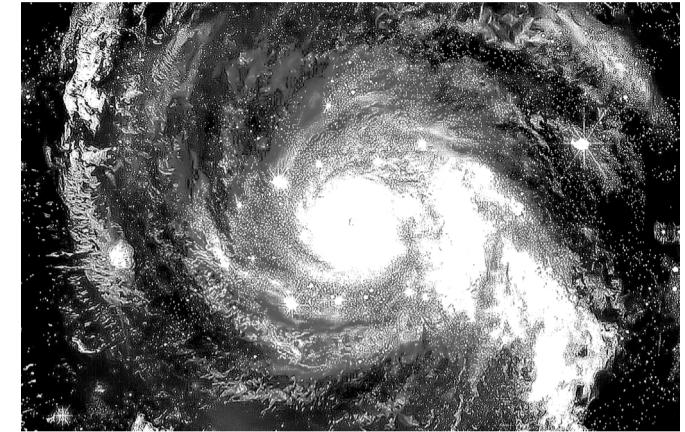
Акъылыгъэр
Фиушушлэу,
Пстэуми анахъ
Зыщыгугъэу,
Хэгърэй чыплэр
Жъоку устхор
Фыхихыгъэу,
Цыифыр ары
Зыхдагъэр.
Арьшь, цыифыр
Аущтэу сымди,
Земан чыжъэм
Къышихъугъэп.
Чы клюраклэр
Къыфэупсэу
Гъэшлэ унэ
Къыфехъугъэп.
Ащ клюхекіэу
Дунаикэу
Щылэ хъугъэм,
Къыркылощтим
Пае цыифым
Пшъэдэкъыгъэу
Ыхъын фаер
Боу иныгъэ!
2
Ау ежъ цыифыр
Къызфэхъугъэм
Джыри зыкли
Щыгъозагъэр.
Ыгъэпнени,
Зэхифынми,
Зэхшыкыр
Несыгъагъэр.
Ащ клюхекіэу
Зэштегъэу
Сыд ышлашгъэми,
Ioф мыухкэ
Зэоклыгъэу,
Ар нэужум
Ишыкагъэу,
Икъиниба
Зыкыишлагъэу,
Ылшъэ дэкіэу,
Гум рищечу
Зыхэт гъашэм
Щыщиштими,
Ипкъыхапли
Къыхэфагъэр.
Ар уелынкэ
Хъыбэй дэдэу,
Шыниэ избэу,
Зыфышилэр
Гурумылоу,
Зыухъумени
Ащ имылэу,
Зэкъо дэдэу
Чыим тетыгъ.

Щыпэ цыифым
Ци лъэкъуаци
Зи илагъэр.
«Лакъу» зыфалори
Ышлагъэр.
Зыщыцагъэр
Пстэуми зыльэу
Тызэрщтим
Ишыхъатэу
«Цыифы» къикэу
Лъэпкэ закъу.
Адыгабэр
Анахъыжхэу
Чыим щыгулхъэм
Ахалытэми,
Алэ дэдэ
Ащ лулгыгъэр
Шумербыззэу
Къыичлекъин.
Ау джы хэти
Бзэу фэхъугъэр
Наахъ шодажхэу
Рызэдаохэми,
Пстэури зы поэм
Къыхекъыгъэу
Земан чыжъэр
Лъапсэу зилэ

Тиблэкыгъэ
Икъысыжь.
Арьшь, тиэу
Тыгукэ тштагъэр
Тыухъумагъэр
Тиум-пэмэу
Мыхъаморэ
Тшыным ыпэ,
Акъылыгъэ-
Губзыгъагъэкэ
Тльапсэ куоу
Тижкугъэпплэжь.
3
Бгъэшлэгъонэу,
Апч лъэкыгъэу
Щыпэ цыифым
Ыгъу къебзагъэ.
Илэшлэгъухэм
Къашепкыгъэу,
Бжыгъэ гори
Темыхъагъэу.
Бзэдэшлэгъи
Ізкэшлэнэу,
Джыри игъо
Ифэгъагъэр.
Къегоонэу,
Ем фищэнэу
Мыхъун гори
Шхъэм ильгъэп.
Хъоршэрым
Есэгъагъэр,
Бырысырм
Фэшэгъагъэр.

Цыифы пстэури
Ежъым фэдэу,
А зы шапхъэр
Япсэуклэу
Шытын фаеру
Къызэрхъурэм
Шошхъуныгъэ
Фырилагъ.
Ащ къыхильхъэу
Рэхтагъыр,
Гупсэф дэдэу
Щылагъ.
Ащ къыхекіэу
Зэдэшаклор
Ыгъу рихъыпэу
Ягъусагъ.
Агуклэ зыхэу
Зэрэштхэм,
Ишыхъатэу
Домбай плашъэр
Зыхагъаклэу
Агъэрэззэу,
Нэшлуклэ
Яплышигъэ.
Ащ къыхекіэу
Ар ежагъэр
Куп горэхэм,
Адрэ пстэумэ
Анахъ дэгъоу
Зальйтэжъэу
Къаублэнэу.
Ащ шлокынхэшь,
Агу римыхъыр
Ключлэ лъэшкэ
Рызэблахъоу
Рагъэжъенэу.

Ахэм цыифхэр
Зэтэрафштгъэх
Теплэ-луплээр
Іэубытылэ,
Къызыфашиштгъэ.
Зышо фыжхэр
Анахъ шхъалэхэм
Ахалытэштгъэх.
Шуци, чыпчи
Мыхъэтэшхомэ
Ахагъахъэштгъэх.
Зыэгъэинрэм
Пэрыйт чыплэр
Фаушушыщтгъэ.

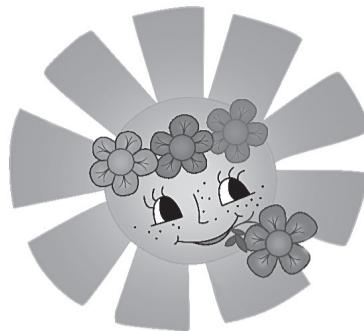
Шырыт цыифым
Хэль щымылэу
Агъэльагъоштгъэ.

Джар ылъапсэу
Зэфэмгъэдэ-
Зэшүгууныр
Цыифым ыль
Гъоткло шуцлэу
А зэманым
Къыхэхъагъ.
Ар етланэ
Ильэс минхэм
Къеклокыгъэ
Джэльгъу шхъалым,
Мэшлобзыир
Къызылуулыр
Блэгъожь шхъыблэу
Къыдэкыгъ.
Ащ клюхекіэу
Ижъирэ уахтээм
Зэрэштгъэхъэу,
Непэ цыифэу
Зызшольшэшыр,
Чыр рэхъатэу
Щысышшүштэп.
Нэй-псыеу
Шлохъыбэхэм
Атебанэшь,
Хъаклэ-къоклэ
Клэнэкагъэм,
Лэччэцыр
Зэрицунтхъэу,
Шхъас ымышлэу,
Зэкэ ахэр
Къызэрепхъо...

Ижъирэ цыифэу
Джыри зыгуклэ
Къэбээзэу псеурэм,
Чыгу зэкіэ
Псэ эзпытэу
Къытхехуагъэмэ
Зэдиряеу,
Зэдэгъашлом
Фэгъэшлэгъэр
Джаущтэу заоклэ
Зэралхуу
Ылэгъуныр
Шлохъынгъ.
Ар етлан
Рамыгъэклоу
А къадэхъурэм
Шъутам фэдэу
Зэшылкэхъэу,
Зыгъэинир
Яуз хъугъэу,
Чыи пачхъяхэу
Зэплъижъыгъэхэу,
Яхэбзаклэхэр
Щаухъесыщтгъэх;
Джы дунаир
Еж зэряр
Пстэуми
Нафэ
Къафашынэу,
Гухэл бзаджэр
Зыдайгъэу,
Дзэ ключэшхор
Зэльяугъойзз,
Наахъ хыбэйхэр
Фаушушыщтгъэ.

Заор мылькум
Икъэклуйлэу,
Агъэфедэу
Ежэгъагъэх;
Ар цыифыбэм
Яаджалми,
Дышъэ шэтыр
Наахъ ялъаплэу,
Къашлошыгъэр
Ялэгаплэу,
Ашхъэ ифэшү
Шомыгълышшүхэр,
Яцыифыцэ
Аулэгуштгъэ...
4

Джаущтэу
Щылэхэ
Хъугъагъэх,
Ежъ дунаим
Гъашлэу тельым
Клыаклэ илэр
Зыгу фэмэштэу,
Зэхэтхъоныр
Зиклэсагъэхэр.
Ащ охьтабэ
Къылтыкыуагъ
Ыккі дэгъоу
Къэлэгъуагъ,
лашэм рыльш
А цыиф лъэпкхэр
Ашхъэ пае,
Зэрэхъашэхэр.
Ишыкагъэмэ,
Гуклэгъу гори
Ахэмьлэу
Хэти ылпсэ
Хаутынэу
Хъазырыгъэх.
Джаущтэу ахэм
Къапэуцурэр
Гуемыгъоу
Хаульагомэ,
Лъэпкэ пчагъэр
Агъэкодызэ,
Империешхохэр
Агъэлэсигъэх.
Псэуклэшлэу
Агу нахъ рихъырэм
Ильэгаплэ
Епэсыгъэу
Пшы-пачхъяхэ-
Оркъ Ѣылаклэу
Къыхахыгъэр
Агъэльаплэу,
Жъалым дэдэу
Къаухъумэштгъэ.
Псэ хыяби
Яунэхъулаштгъэ.
Ащ клюхекіэу,
Пшыл Ѣылаклэр
Зыфхахыгъэхэм
Хъазабыеу
Къафахыгъэхэм
Яджэуапэу
Гу бэггэхэхэм
Революцион
Имэшшуаеу
Къадэгъэх
Зэкэ ахэр
Ыгъэтакъоу,
Зэп тарихъым
Къыхэфагъэр...

КЪУЕКЬО Налбай Бжыхъэ

Пкашъэм тыгъэр ишьогъаз.
Бжыхъэ губгъор сидэу *lac:*
lalp закъокъа унэсмэ,
Къэжъгъыунки хүн ар
бзэлсэу.
Зэгу зэ, жыыбгъэр, утем-
пъадэу,
Губгъом дахэр етэгъяу.
Къыхидзэштышь оридадэр,
Тыгъеуци тугъэдэу.

Бжыхъэр куагъэ псыхъэ,
Къэжъгъыгъ къымыхъэу.
Къыхызэ ипсы щалъэ,
Жыыбгъэ лъеш къэуаль,

Псыр шурикъутыгъ,
Лягэу ыытгъигъ.

Ыгъеутыси, къырифэкъи,

Къырифыжъи зэрилъекъэу.

Епл джы: къебзэбзэхъ,

Гушлоу къебыбэхъ

Ощхэу түжынылсыр,

Чыгури мэгушлопсы.

Усэхэр зэтэгъашэх

Къумпыл Къадырбэч

Щыфым ыпашихъэ

Сэ непэ чыгум ыпашихъэ,
Сэ непэ огум ыпашихъэ,
Сэ непэ цыфым ыпашихъэ,
Акъылым непэ ыпашихъэ,
Тыгъэпсым фэдэу нэфынэу,
Сэ ренэу сищыцыфынэу,
Зыфесшы сшоигъу пшэ-
рыль.

Тыгъэнэбзый

Бжыхъэ чэфынчъ

Зэрэхбзэу, гъэмафэр икыгъэу, бжыхъэр мыгумэкъыхэу, ша-
бэу, фэсакъэу, чэфынчъэ нэку-нэпсэу мафэ къэс нахь къэклутатэ.
Алэрэ мазэр — йоныгъор, зэппъэкъыгъо тыримыгъафэу чъагъэ;
джы ятлонэрэ — гурит мазэу чъэпьюгъур къэклутатэ. Мыгъэрэ
бжыхъэ икыгъэ ильэсэм ибжыхъэ дышьэ тыгъэпс гъушъэ фэдахэп
— гумэкъэ-гуплукъл, ренэу гын-гыпс, ошхыр къебэкли. Пчэ-
дыхъыгъэр зэухыгъэ хъазыр, тыгъэри къыкъокъыгъ плюзэ, зэкэ
щымыгъахъэу мэклодыжъы: пшэ лабгъу шуцлэхэр зэу къэгъоль-
хыхъ, къыблэ-къохъапэ жыльятаэр къыкъозэрхъ, ошхыр къыкъы-
къэу къеублэ, уцужыкъе ымышшэу къещхы. Ау ар тэтиофэп
— ошхогум игъоу зерильгъэу.

Тэ, цыфхэм, бэу тофыбэ тиэшь, зытымыгъэблэрэгъэу,
ушхъагъушишь сыйдымки ымышшэу, шхъадж къитефэрэр тшэн
— бжыхъэ тофшэнэйр хъоиба?!

Мафэр хэпшыкъэу нахь клахо хъугъэ, пчыхъалэр, тыгъэр къо-
хъэгъу римыгъэфэжъэу, къызэхшэхъэ, чэшхэр джы къыхъэхъ.
Плэ шъабэр зикэсэ чэтыум ишүгъу, ичье реягъуяжъы; чын-
енэжъ пстэуми алотэжъын.

Бжыхъи, къымафи, гъатхи, гъэмафи зэфэдэу зикласэхэр къэлэ-
цыкъл умышшэ-шумышшэхэр арых. Адэ тэрэзба?! Чынопсым
изытэд зыгорэ пытлухъанэу Ѣщтэп.

Кіэлэццыкъухэм ядунаи

«Сыд пае сипшисэ зэхэпкъутагъа?»

Сабий щылэпштын пшысэ
имыкласэу. Амир цыкъури ахэм
чэчи мафи язэшшэрэп. Инасын-
ба инани, имами, янэшыпхъу—
ятэшыпхъухэри ымызэшшэхъэу
къызэрэфеджэхэрэ! Адэ шо-
шла шьо аш анахь икэсэ пшы-
сэр? Урыс къэлэццыкъл тхакъоу
К. Чуковскэм ытхыгъэу «Муха—
Цокотуха» зыфиорэр ары.

Къыфеджэ къодыгъэрэп, ди-
фильмэр къыфагъэльгээзэ,
ежьыми унэм исхэми вэзырэу
ашэх хъужыгъэ. Пшысэр зыдэт
тхыл дэхэшхори ил. Пшысэм
къелутатэ бэдээ цыкълум хам-
пьрашшуу, бжээ-нэнэжъри,
тараканри щай ригъэшшонхэу
имэфэкъ мафэкъ къызэрэригъэ-
благъэрэп, зэкэри чэфэу

ланэм зэрэпэсхэр, узэгурьон—
узэфэгумэкъижынэм ямэхъанэ.
А зэкэри шъэожье ышум
птице ыту гурытэгъагъ.

Амир къэлэццыкъл ытхыгъэ-
шыл, щэдэжгъочьье зыфемы-
яхэр арагъэшшынэу зэкэ купир
агъэгъольгъигъ. Ау фаеп чынеенэу,
рэхъватэу Ѣшль ильэс 3,5-рэ
зыныбжъ сабыир, зэхихэу, ытэ-
гъурэр ыгъэшшэгъожъ икъоу,
шъэф-шъэфэу гукъэ зыдэгү-
шылэжъы.

Пльэмэ, дэпкъым зы бадзэ-
тес; аш изакъоп, шхъангъупчэ
иухоми мары зытгъущ къыщ-
зэрэфэкъы... Ошэ-дэмышшэу,
джуу къогъум къот столим дэжъ
къэлэплю Мирэ къыкъотэджыкъли,
хъашшо бэдэзүкъыжъ пакомкъэ
ор адишэхъигъ.

Мыдыхъ Амир цыкъум жы-
кыщэжъырэп, «сыда бэдээ дэхэ
цыкъухэм къэлэплю гъэсагъэр
зыкъяаорэр, поэхэдхэба?!»
— анахъэу ыту зыфэгъурэр ежъ
ипэшхъагъ къытебыбэу, тэб-
быкъыжъэу тесыгъэр ары, ар
шъэожъыем лъэшэу пшысэм

хэтим фегъадэ. Такъикъым тете
Мирэ унэм исыгъэхэ бадзэхэр
къыриутэхыгъэх ыкъи зи мыхъу-
гъахэм фэдэу, бэдэзүкъыр шка-
фым дильхъажъи, пчээм фи-
уээнкъигъ.

Амир ошэ-дэмышшэу, зэрэ-
лъэпцэл цыкълоу джэхашъом
къытэлэдэдэд, «къамыщыр» къы-
пхъотагъ, тете Мирэ икъинэу
ежъагъэм хэон гухэль илэу
къэлэццычъи, ынэ къытэгъэу,
адрэм зыкъызэригъээкъигъ.
Шъэожъыем ишыкъэ ытгъэшш-
гъоу къеупчыгъ: «Сыда, Амир,
бэдэзүкъыр пытгъэу укъызкы-
лычъэрэр?»

Амир цыкъур джащ нахь
фэмыщылэжъэу къэгъыгъ: «Уси-
къэсэжъэп, усикъэсэжъэп, о
сипшисэ зэхэпкъутагъ...» —
лъатэу гызэ къызэтэрихъэн-
клагъ.

Тэ, зыныбжъ икъугъэхэм,
тиакъыл зытэмыфэрэ лъэнэ-
къуабэм сабыхъэм гу лъатэ,
ау ар къыдэтымьлытэу, ахэм
агу цыкъу таизэрэхэуорэр
гухэки.

Еджагъэмрэ емыджаагъэмрэ

Адыгэ пшыс

Еджагъэ горэ чылэм дээсигъ. Баигъ,
тъэкъэрэкъэгъэ зэпьтэу, къуаджэр къы-
къухъэу, зылукъэрэм цэ фишшэу, зышшобэ-
лахъыгъ. Мысъкъэрэ шылаагъ. Аш паекъэ
зэхэшшыкъ зиэхэм агу рихыштгъэп.
Мафэр горэм псыхъор къиуагъэу аш имыкъ
мыхъунэу хъуи, еджагъэр къошоффим
ельээгъ:

— Мы псыхъор сиээпшырэд!
— Бой узэпшырсыдзын, къитысхъ
куашъом! — ыуу, ригъэтыхъаагъ. Псы-
гум ихъагъэхэу еджагъэр къошоффим
еупчыгъ:

— Тыдэ ущеджагъа?

— Егъашы седжагъэр, еджакъи
сшэрэп!

— Ашыгъум сид уищы, къошоффыкъэ
нахь умышшэу дунаим утет ныа!

— Ары сэ зишикъэ сшэрэп, ар сэ
сищылэнгъ, сищыукихъэрэп!

— Ар укытагъо, сикъош, лыгъэ хъу-
на куашъор офышшукъэ, аш нахь шэ-
нигъэ умышшэу дунаим утетынэр!

Къошоффыр къэгубжи, къуашъом
жыхъарзэм фэдэу зыкъыригъээчээрэ-
гъуу, еджагъэр есыкъэ зымшшэрэр псым
хигъэфагъ, ежъ къошо зэпшырэзэгъэм
ыкъыу дэктэжъи, къашъоу тэуцуагъ.
Еджагъэр псым ныкъотхъалэ ышшыгъэу
къыхилъэшшуу, къуашъом къыдилъэ-
шшоежъи, еупчыгъ:

— Шэнэгъэ сиэбэ?

— О шэнэгъэу уилэр абасэ ыуасэп,
псым себгээтхъалэ пэтыгъ, — ыуу,
къецацхъи:

— Шэнэгъэ симылэмэ къэозгъэшшэн!
— ыуу, къошоффим икъэркъэу еджагъэр
псым къиуагъэм хидзэжъигъ. Еджагъэр
ныкъотхъалэ охууфэ псым зырехъыхъим,
къыхихъыкъи, къошоффыр еупчыгъ:

— Сишиэнэгъэрэ юфэу сшэрэмрэ
сид мыхъунэу ахэлпъагъорэр?

— О уишшэнэгъэ дэгъоу огъэцакъэ,
уул, ош нахь лы дээгу дунаим тетэп!

— ыууагъ еджагъэм.

Еджагъэр куашъом икъижъи, нэпкъым

зытхъажъым, ыгукъэ ежъ-ежъырэу зэ-
риложыгъ: «Сыдрэ юфшакъи шэнэгъэ
ишикълагъ, сэ пкъэнчъэу цыфхэм агу
хэсэгъэкъи».

Урысыем изэнэкъокъу

Санкт-Петербург щэкъо

Хэгъегум кушъхъэфчээ спортымкэ изэнэкъокъу Санкт-Петербург щызэхаацагь.

Апэрэ мафэм бзыльфыгъехэри, хульфыгъехэри медальхэм афэбэнагъэх. Адыгейим ибзыльфыгъехэр командэм хэтхэу янэкъокъуяа, ятонэрэ чылпэр кыдаахыг.

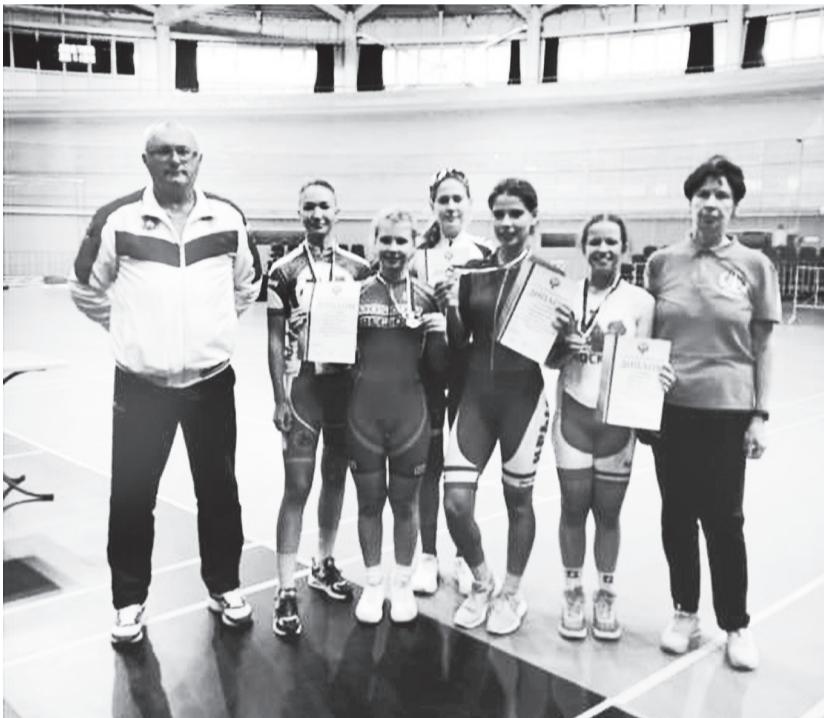
Спортымкэ дунээ класс зилэ мастерэу Урысыем кушъхъэфчээ спортымкэ ихшэшилгээ командэ хэтэу Стлашъу Мамыр «Омниум» зыфиорэ зэлукъэхүхэм я 5-рэ чылпэр кыащидыхыг.

— Стлашъу Мамыр Илья

иэлэсэнгъекъо кахэ-щыгъ, ятфэнэрэ чылпэр гэхъагъэу фэтэлъэгъу, — кытиуагъ Санкт-Петербург щыкъогъэ зэнэкъокъухэм яллыгъэу, Адыгэ Республика мурхъэфчээ спортымкэ и Федерации президентэу Анатолий Лелюк. — «Омниумыр» спорт лъэпкын 4

мэхъу. Мамыр икъулайкъо, сэнаущыгъэу хэлымкэ спортымен лъэшиу зэрэштыр кьеэгъэшилгээжы. Адыгейим ихшэшилгээ командэ зэнэкъокъухэм гэхъагъэу ашишырэр республикэм и Мафэ фегъэхы.

Санкт-Петербург хэгъэгум изэнэкъокъу щыльэкъуатэ.

Адыгейим имэфэкъо фагъэхы

Хэгъегум иныбжыкъэхэм кушъхъэфчээ спортымкэ язэнэкъокъу Омскэ щыкъуагъ.

Адыгэ Республика мурхъэфчээ спортымкэ и Федерации ишээ Адигэ Республика ильэс 30 зэрэхүүрээ фагъэхы.

Мария Брюховар, Арина Дикаяр, Софья Сороколатовар трекым щянэкъокъуяа. Командэм хэтхэу километри 3-р кызынакум, апэрэ чылпэр кыафагъэшьошагь.

Типшашъэхэм Урысыем изэнэкъокъу кыащидахыгъэхэ медальхэр Адыгэ Республика ильэс 30 зэрэхүүрээ фагъэхы.

Сурэтэйм итхэр: хэгъегум изэнэкъокъу медальхэр кыышызыхыгъэхэр.

Футбол

Гугъэр зыими Чинаагъэп

2021 – 2022-рэ ильэс зэнэкъокъум хэлэжьэрэ футбол командахэй апшъэрэ купым хэтхэм я 9-рэ ешэгъухэр Іоныгъом и 25 – 27-м ялагъэх.

Кіэуххэр зэтэгъашэх

«Химки» — «Локомотив» — 0:0, «Зенит» — «Крылья Советов» — 2:1, «Спартак» — «Уфа» 2:0, «Динамо» — «Рубин» — 2:0, «Ростов» — «Ахмат» — 1:2, «Краснодар» — «Шъачэ» — 3:0, «Урал» — «Арсенал» — 2:0, «Нижний Новгород» — ЦСКА — 0:2.

Мирээ Резыуан «Спартак» хэкъыжы, «Химки» клюжыгъэу зэнэкъокъум хэлэжьагь. «Химки» «Локомотив» зыдешэй Р. Мирзэр илэпэлэсэнгъекъе кыащидыхыгъ, кыэлэпчэбгыкъум илгаор тиризэфагь.

«Краснодар» «Шъачэ» зыдешэм, Сперциан, Кабеллэ, Криховяк я 3-рэ, 21-рэ, 64-рэ такъикъэм кыэлапчээ илгаор дадзагь. «Краснодар» жын кіэтэу, нахь гэшэгъонэу ишлэг.

ЦСКА-р «Нижний Новгород» текуагъ. Зайнутдиновынрэ Ахметовынрэ хягъяа илгаор дадзагь.

«Спартак» иешлакъ хэгъахь. Понсе я 3-рэ, Промес я 29-рэ такъикъэм кыэлапчээ илгаор дадзагь.

«Зенит» «Крылья Советов» текуагъ. Дзюбэ я 35-рэ такъикъэм кыэлапчээ илгаор дидзагь. Судьям хэукунонгъэ ышы, я 79-рэ такъикъэм ыгъеунэфгъэ пенальтир Суторминийм кыэлапчээ дидзагь. Дгъэшлагъорэр дзюбэ хувууламж оутгын имурадэу ишлэлтэй зытефэм пенальтир судьям кытугуулшинын эзэрхүүтэй ары. «Нижний Новгород» иешлакъо Зиньковскэм я 14-рэ такъикъэм «Зенит» икъэлапчээ илгаор дидзагь.

Апшъэрэ купым хэтхэу ишлакъэм ялэпэлэсэнгъэ хагъахь, анахьэу кыащидыхэр Урысыем

ихшэшилгээ командэ хэтхэр арых. Дунаим ишлэхэдээ зэлукъэхүхэм Урысыем икомандэ чьэлэпогъу мазэм ахэлэжьэшт.

Хэт тыдэ щыла?

Я 9-рэ ешэгъухэр ауж клубхэм очко пчагъэу ялэр, чылпэу зыдэштэхэр зэтэгъашэх.

1. «Зенит» — 23
2. «Динамо» — 19
3. «Локомотив» — 17
4. «Краснодар» — 16
5. ЦСКА — 16
6. «Шъачэ» — 15
7. «Рубин» — 14
8. «Спартак» — 13
9. «Ахмат» — 12
10. «Н. Новгород» — 11
11. «Кр. Советов» — 10
12. «Уфа» — 8
13. «Арсенал» — 8
14. «Химки» — 7
15. «Ростов» — 6
16. «Урал» — 6.

«Ростов» итренер шхъаэу Юрий Семинир иэнатэ илкыжыгъ, Заур Тедеевым тренер шхъаэм ишлэхэдээ зэлукъэхүхэм Урысыем икомандэ чьэлэпогъу мазэм ахэлэжьэшт.

Я 10-рэ ешэгъухэр

2.10, шэмбэт

«Рубин» — «Н. Новгород»

«Динамо» — «Кр. Советов»

«Арсенал» — «Химки»

ЦСКА — «Краснодар»

3.10, тхъаумат

«Уфа» — «Урал»

«Зенит» — «Шъачэ»

«Ахмат» — «Спартак»

«Локомотив» — «Ростов»

Апэ итхэри, ауж итхэри мэгүүтэх, ар дэгүү. Гугъэм куячээ кыахэлхээ, ешэгъухэр нахь гэшэгъон хуутийх.

Нэклубгъор зыгъэхэзьыгъэр ЕМТЫЛТ Нурбий.

Зэхээшагъэр ыкИ кыдээз-тъэкъирэр:

Адыгэ Республика мурхъэр Иофхэмкээ, Икъыб кыралхэм ашы-псэурэ тильэпкъэхүхэм адиряйэ зэхээзьыгъэрэй Иофхэмкээ ыкИ кыбар жуугъэм иамалхэмкээ и Комитет

Адрессыр: ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэ-шиэр: 385000,

къ. Мыеекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр: приимэр: 52-16-79,

Редакциер авторхэм къайхыэр А4-кээ заджэхэрэх тхъапхээ зипчагъэхээ 5-м емыхъхэрэй ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлтэй, шрифтыр 12-м нахь цыкунуу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэх тхъагъэхэр редакцием зэхэгъекъожых.

E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщаушыхвьатыгъэр: Урысыем Федерацием хэутийн Иофхэмкээ, телерадиокъэтынхэмкээ ыкИ зэлты-Иэсийкээ амалхэмкээ и Министерствээ и Темир-Кавказ чылпэ гэлээрьшшапэ, зэраушыхвьатыгъэхээ номерыр

ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушыхвьатыгъэр ОАО-у «Полиграф-ЮГ», 385000,

къ. Мыеекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Зэхээшагъэр 4485

Индексхэр

П 4326

П 3816

Зак. 2029

Хэутийн узчы-кіэтхэнэу щыт уахьтэр

Сыхьатыр 18.00

Зыщаушыхвьатыгъэхээ уахьтэр Сыхьатыр 18.00

Редактор шхъаэм ишлэхэдээ зэлукъэхээр

Мэшчлэхээр

С. А.

Пшъэдэхыжь зыхьырэ секретарыр

Хурмэ

Х. Х.